

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 6P/115/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716204994
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Bauer
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2016:5716204994.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom Mgr. Martinom Bauerom v právnej veci starostlivosti o maloletú: R. I., Y.. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matky G. I., Y.. XX.XX.XXXX, E. Č. XXX, R. A. W. I. I., Y.. XX.XX.XXXX, E. G. Č. XX, v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, takto

rozhodol:

Mení sa rozsudok Okresného súdu Martin zo dňa 22.08.2012, č. k.: 12P/102/2012-41, v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej R. I., Y.. XX.XX.XXXX tak, že:

Maloletá R. I., Y.. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej R. I., Y.. XX.XX.XXXX v minimálnom rozsahu sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred, k rukám otca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 05.05.2016 sa otec domáhal zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností tak, že mal. Katarína bude zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bude zaviazaná povinnosťou prispievať na výživu mal. sumou 40 € mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Súčasne sa otec domáhal nariadenia predbežného opatrenia tak, že mal. bude zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bude zaviazaná povinnosťou prispievať na výživu mal. sumou 40 € mesačne. V návrhu uviedol, že manželstvo rodičov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Martin zo dňa 22.08.2012, č. k. 12P/102/2012-41, mal. Katarína bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný povinnosťou prispievať na jej výživu sumou 30 €. Ďalej uviedol, že o mal. Katarínu sa zaujímal, brával ju k sebe domov v čase prázdnin a víkendov. Matka pravidelne požíva alkoholické nápoje. Túto situáciu mal. zle znáša. Nemá ju kto pripraviť na vyučovanie. V škole je nesústredená, vystresovaná. Matka s mal. nevykonala ani pravidelnú lekársku prehliadku. Otec má priemerný čistý mesačný príjem vo výške 500 €. V spoločnej domácnosti žije so svojou matkou, ktorá v jeho neprítomnosti vie zabezpečiť starostlivosť o maloletú.

2. Súd konal a rozhodol aj v neprítomnosti matky maloletej, ktorá sa na pojednávanie nedostavila. Nepožiadala o odročenie súdneho pojednávania, a ktorej bolo predvolanie na pojednávanie doručené v súlade s ust. § 106 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, listinnými dôkazmi založenými v spise ako aj obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 12P/102/2012 zistiť nasledovný skutkový stav:

4. Otec na pojednávaní zotrval na svojom návrhu v celom rozsahu. Uviedol, že maloletá je v jeho starostlivosti od konca apríla 2016. Matka zlyhala vo svojich rodičovských povinnostiach. Mal. mala zhoršené výsledky v škole. Nemala hygienické návyky. Chodila zanedbaná. Matka zanedbávala aj zdravotnú starostlivosť o maloletú. Mala ísť na kontrolu, avšak nešla. Otec býva v rodinnom dome so svojou mamou a 4 mal. deťmi. Rodinný dom je vo vlastníctve jeho matky. Náklady na domácnosť sú vo výške 216 €. Otec prispieva sumou 300 €. Jeho príjem je taký ako uviedol jeho zamestnávateľ. Iný príjem nemá. Má 4 vyživovacie povinnosti. Zdravotný stav má dobrý. V rodinnom dome sú 3 izby. Otec s tromi mal. deťmi, vrátane mal. R.Í., býva v jednej izbe. Mal. Q. I. býva v ďalšej izbe so starkou. Matka na výživu mal. neprispieva. V súčasnej dobe absolvuje protialkoholické liečenie v Sučanoch. Od apríla 2016, kedy je mal. v jeho starostlivosti, matka o mal. neprejavila záujem, neprišla, nezavolať. Mal. deti boli za ňou na návšteve. Matka by mala byť na liečení do decembra 2016. Mal. navštevuje od septembra 6. ročník ZŠ. V škole sa nestravuje. Výdavky predstavuje len cestovné, pričom jedna cesta stojí 0,42 €. Mal. nenavštevuje žiadne krúžky. Je zdravá. Mal. Radovana navštevuje ZŠ. Mal. I. A. Q. F. Y. C. Š.R..

5. Mal. na pojednávaní uviedla, že si je vedomá toho, čo je predmetom tohto konania. Chcela by ísť k otcovi, k svojim sestram. U otca je už dlhšiu dobu. Býva s otcom, so starkou a svojimi sestrami. U otca sa jej páči. Je jej tam lepšie ako u mamy. Otec sa jej venuje. S matkou bola v kontakte len jediný raz, a to pred dvoma týždňami, kedy ju bola pozrieť so sestrami na liečení v Sučanoch. V škole sa jej teraz darí lepšie, ak jej treba s niečím pomôcť, pomôžu jej sestry. Býva v izbe s I. A. B.. Spolu s nimi tam spáva aj otec, ktorý má však samostatný priestor. Každá z nich má vlastnú posteľ. V čase, keď bola v starostlivosti matky, táto sa jej nevenovala. Musela sa učiť sama. S matkou sa nechce stretávať. Nemá dobré spomienky na bývanie s ňou.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol zveriť mal. do osobnej starostlivosti otca, keďže si to mal. sama želá. Styk navrhol neupravovať, nakoľko mal. sa s matkou nechce stretávať. Nepodarilo sa prešetriť pomery na strane matky, nakoľko v jej domácnosti nikto neotváral. Matkini susedia uviedli, že v domácnosti matky sa zdržiavajú osoby pod vplyvom alkoholu. Niekoľkokrát tam už zasahovala aj polícia.

7. Okresný súd Martin rozsudkom zo dňa 22.08.2012, č. k. 12P/102/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.09.2012, rozviedol manželstvo rodičov. Mal. I. I., Y. XX.XX.XXXX, N. Q. I., Y. XX.XX.XXXX A. N. B. I., Y. XX.XX.XXXX zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti otca a mal. R. I.Ú., Y. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky. Matku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu mal. I., Q. A. B., na každú sumou minimálneho výživného a otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu mal. R. sumou 30 € mesačne. Styk rodičov s mal. deťmi nebol upravený.

8. Okresný súd Martin uznesením zo dňa 11.05.2016, č. k. 6P/115/2016-16, nariadil matke, aby mal. R. odovzdala do starostlivosti otca a súčasne ju zaviazal povinnosťou prispievať na jej výživu sumou minimálneho výživného, od 11.05.2016. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 04.06.2016 a predbežnú vykonateľnosť dňa 11.05.2016.

9. Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov mal súd preukázané, že matka býva v jednoizbovom byte v Turanoch. Domácnosť je zariadená starším nábytkom. Nie je udržiavaná na požadovanej hygienickej úrovni. Pre mal. tam nie sú vytvorené vhodné podmienky pre jej zdravý vývoj. Matka je dlhodobo nezamestnaná a je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi. Otec býva s mal. I., Q., B. a so svojou matkou v trojizbovom rodinnom dome. Domácnosť je kompletne zariadená. Sú tam vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj mal. detí. Neboli zistené žiadne nedostatky. Dňa 29.12.2015 bol prijatý podnet o zanedbávaní starostlivosti o mal. R.Y. I.. Matka s úradom nespolupracuje. Na pohovory sa nedostaví. Odmieťa prístup do svojej domácnosti. Počas prieskumu bola matka neustále pod vplyvom alkoholu, po požití ktorého je agresívna. V domácnosti zasahovala aj polícia. Mal. R. v takýchto situáciách odchádza z domu. Túla sa po uliciach. Občas prespí u susedov. Matka nadmerne konzumuje alkohol. K tomuto problému pristupuje nekriticky a je ťažko usmerniteľná. ZŠ oznámila kolíznemu opatrovníkovi, že mal. chodí do školy zanedbaná. Osobná hygiena je na nízkej úrovni. Starostlivosť o dieťa je zo strany matky slabá. Matka sa nezúčastňuje ani rodičovských združení.

10. Zo správy ÚPSVaR Martin súd zistil, že matka bola naposledy v evidencii uchádzačov o zamestnanie v období od 14.11.2014 do 16.08.2015. Je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi vo výške 55,80 €.

11. Zo správy zamestnávateľa otca mal súd preukázané, že jeho priemerný čistý mesačný príjem je vo výške 587,78 €.

12. Základná škola Krpeľany podala súdu správu o hodnotení mal. R.. Uviedla, že u mal. sa v druhom polroku negatívne prejavila nepriaznivá rodinná situácia, čo sa odrazilo na úplnom zlyhaní rodinnej domácej prípravy na vyučovanie a celkových vyučovacích výsledkov. V správaní žiačky sa začala prejavovať prvky agresivity voči spolužiakom, čo možno pokladať za určitý prvok obrany voči zlej rodinnej situácii. Po nadviazaní kontaktu mal. so sestrou a otcom sa situácia mení k lepšiemu. Mal. pravidelne navštevuje školu. Vymeškala 178 vyučovacích hodín, všetky sú ospravedlnené. Matka sa o mal. v škole nezaujíma. Výchovu prevzal otec, ktorý sa o mal. vzorne stará.

13. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

14. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že je potrebné rozhodnúť o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. R. I.. Súd mal preukázané, že výkon osobnej starostlivosti zo strany matky nie je v záujme maloletej. Matka si neplní svoje rodičovské povinnosti. Nezabezpečuje riadnu starostlivosť o maloletú a jej potreby. Zanedbáva jej zdravotnú starostlivosť ako aj školské povinnosti. Matka nemá vo svojej domácnosti vytvorené ani vhodné podmienky pre zdravý vývin maloletej. Takéto zanedbávanie rodičovských práv a povinností nie je v súlade so záujmami maloletej. Vzhľadom k uvedenému súd mal. zveril do osobnej starostlivosti otca, nakoľko mal preukázané, že táto bude vykonávaná v záujme maloletej. Maloletá bola neodkladným opatrením zverená do osobnej starostlivosti otca. Za uvedené obdobie sa jej zlepšil školský prospech. Sama mal. sa vyjadrila, že v domácnosti otca má vytvorené lepšie podmienky ako u matky. S matkou sa nechce stretávať. Nemá dobré spomienky na bývanie v jej domácnosti. Matka sa ani nebránila proti nariadenému predbežnému opatreniu. Od jeho nariadenia matka o mal. neprejavila záujme a s mal. sa nestretáva. Neprejavila snahu stretnúť sa s maloletou, kontaktovať otca, prípadne napraviť svoje pomery. V súčasnej dobe ani nemôže zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal., nakoľko sa nachádza na liečení. Zverením mal. R. do osobnej starostlivosti otca sa taktiež obnovia a prehĺbia súrodenecké väzby mal. so sestrami. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd mal. zveril do osobnej starostlivosti otca, pričom prihliadol na jej názor. Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti súd vychádzal z pomerov na strane rodičov ako aj z odôvodnených potrieb maloletej. Mal. nemá mimoriadne výdavky, len náklady na bežné potreby. Obaja rodičia majú po 4 vyživovacie povinnosti. Otcov priemerný čistý mesačný príjem je vo výške 587 €. Zabezpečuje však osobnú starostlivosť, bytové a ostatné každodenné potreby pre 4 mal. deti. Matka na ich výživu neprispieva. Jej príjmom je len dávka v hmotnej núdzi. Aj keď pomery na strane mal. odôvodňujú určenie vyššej vyživovacej povinnosti, pomery na strane matky to neumožňujú. Preto súd uložil matke povinnosť prispievať na výživu mal. R.Y. I. výživným v minimálnom v rozsahu, a to sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa mesačne. Počiatok vyživovacej povinnosti súd určil počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, nakoľko nariadením predbežným opatrením, ktoré trvá do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej, bola matke uložená aj povinnosť prispievať na výživu mal., a to v rovnakej výške, t. j. sumou minimálneho výživného. Keďže mal. si nepraje stretávať sa s matkou a otec jej v styku nebráni, umožnil mal. navštíviť matku na liečení, súd k úprave styku nepristúpil.

15. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko žiaden z účastníkov si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a ich náhradu v tomto konaní nemožno ani spravodlivo požadovať.